

Drijfveren van ervaringsdeskundigen in de geestelijke gezondheidszorg

Implicaties voor opleiding, onderzoek & praktijk

Joeri Vandewalle

Gent, 17 & 18 november 2015

Inhoud:

1. Situering
2. Onderzoeksresultaten
3. Implicaties
4. Discussie

1) Situering

Ervaringswerkers?

- Ondersteunen van lotgenoten (mobiel team, ziekenhuis ...);
- participeren in een multidisciplinair team / beleidsniveau;
- inspireren van hulpverleners;
- leiden van lotgenotengroepen;
- projecten o.a. rond stigma en taboe;
- getuigenissen brengen aan studenten, familie, ...;
- ...

1) Situering

Probleem: vanwege een gebrekkige afstemming met de werkomgeving raken ervaringswerkers sneller uitgeput en gedemotiveerd.

drijfveren, beweegredenen, motieven, ...

Onderzoek: Wat drijft ervaringsdeskundigen in de GGZ om een functie als ervaringswerker op zich te nemen?

1) Situering

ervaringswerkers
in Vlaamse GGZ

n

onderzoekspopulatie (n)

- ervaringsdeskundigen in Vlaanderen (4 provincies)
- ervaringswerkers in vrijwillig en betaald statuut

- interviews met 14 ervaringswerkers
- selectiegesprekken met 22 ervaringsdeskundigen

2) Resultaten

Positieve identiteit

- erkend als volwaardig burger
- gewaardeerde bijdrage
- jezelf mogen zijn

Gedevalueerde identiteit

- rand van de maatschappij
- patiëntenrol
- (zelf-)stigma / geheimhouding

bouwen aan...

BOUWEN AAN EEN POSITIEVE IDENTITEIT

“Mijn job geeft mij stabiliteit, een groot verantwoordelijkheidsgevoel en heel veel erkenning. Want als uw ziekte zo lang aansleept dan stel je uw identiteit en uw zelfwaarde enorm hard in vraag. Als je dan een succesverhaal hebt met dat werk, dan brengt dat dit allemaal terug op een normaal niveau.”

BOUWEN AAN EEN POSITIEVE IDENTITEIT

verlangen
naar
normalisatie

een zinvolle tewerkstelling realiseren

zich ontdoen van beperkende rolpatronen

het doorbreken van stigma en taboe

drang
naar
stabilisatie

**positieve invloed van ervaringswerk op
stabiliteit**

behoedzame benadering van engagement

citaten: verlangen naar normalisatie

‘Ervaringswerk versterkt mijn zelfwaarde ... het gevoel dat ik toch nog iets kan bijdragen aan de maatschappij en dat ik andere mensen kan helpen... Dus daar zit een stuk zingeving in.’

‘Hoe meer mensen over psychische problemen getuigen, hoe meer dat de maatschappij zal beseffen dat wij geen abnormale mensen zijn maar dat wij gewone mensen zijn die door de levensloop in dergelijke situatie terecht komen.’

BOUWEN AAN EEN POSITIEVE IDENTITEIT

verlangen
naar
normalisatie

een zinvolle tewerkstelling realiseren

zich ontdoen van beperkende rolpatronen

het doorbreken van stigma en taboe

drang
naar
stabilisatie

invloed van ervaringswerk op stabilisatie

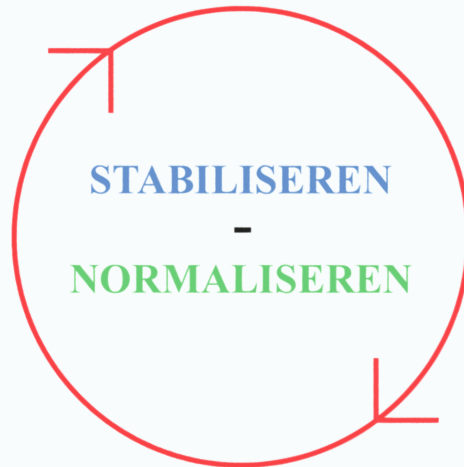
behoedzame benadering van engagement

citaten: drang naar stabilisatie

‘Een ervaringswerker is betrokken maar laat zich niet overspoelen door de emoties van een ander.’

‘Ik ben al een paar keer serieus over mijn grenzen geweest dat ik dacht van, ja ... op een gegeven moment moet je echt wel keuzes maken.’

acceptabel evenwicht

“Je kunt rekening houden met je kwetsbaarheid en je kunt daarnaast ook werken. Die combinatie is goed.”

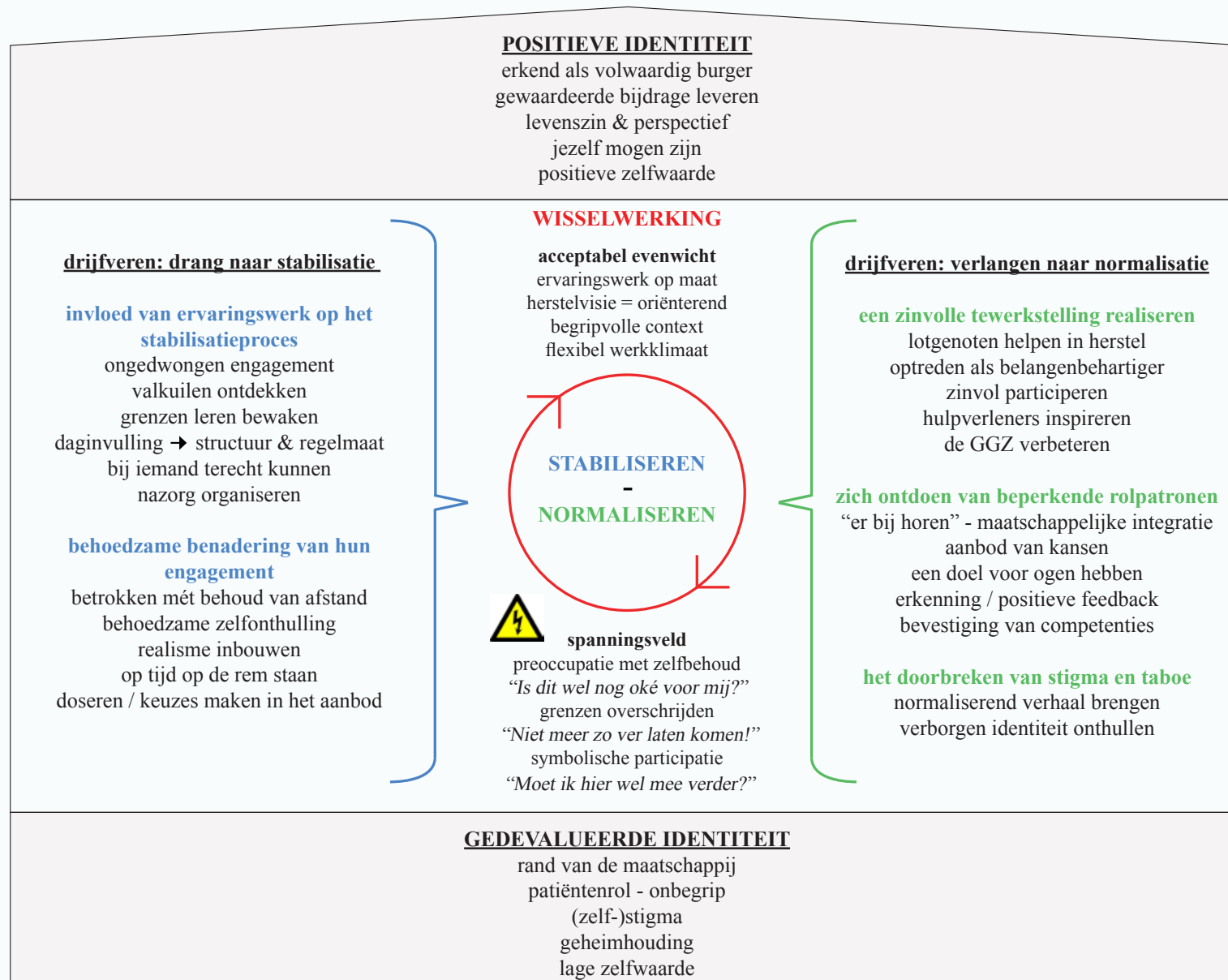
spanningsveld

‘In het begin doe je het allemaal en op een gegeven moment ben je uitgeput en zit je thuis.’

‘Als je op den duur merkt dat uw inzet wordt gebruikt als een soort vernislaag of weet ik veel wat... dan gaat dat juist het tegenovergestelde effect hebben. Iets waar je dacht zin in te vinden, blijkt zinloos te zijn. Dus vandaar mijn twijfel of ik daarmee moet voort doen?’

SAMENVATTENDE FIGUUR

3) Implicaties voor praktijk / opleiding / onderzoek

- Aandacht en zorg voor de drijfveren van ervaringswerkers
  - betekenisvolle & systematische participatie
- De resultaten zijn ondersteunend voor:
  - het inrichten van opleidingen
  - het opmaken van functieomschrijvingen
  - het uitbouwen van een herstelgericht werkklimaat
- Verder onderzoek is nodig om het inzicht te verfijnen in (de wisselwerking tussen) de drijfveren van ervaringswerkers.

4) Discussie

- Wat zijn jullie ervaringen met ervaringswerk(ers)?
- Wat denken jullie van deze onderzoeksresultaten?
- Wat leren we uit deze resultaten voor de praktijk, opleidingen en onderzoek?

Drijfveren van ervaringsdeskundigen in de geestelijke gezondheidszorg

Implicaties voor opleiding, onderzoek & praktijk

contact: joeri.vandewalle@ugent.be

Gent, 17 & 18 november 2015

